

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงพยาบาล Hospital Accreditation (HA) ของโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา โดยมีขั้นตอนของวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำกับข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่บุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา จำนวน 508 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่บุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609) โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 217 คน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ของบุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา

บุคลากรทางการแพทย์	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
แพทย์	90	38
พยาบาล	364	156
ทันตแพทย์	11	5
เภสัชกรรม	17	7
เทคนิคการแพทย์	8	3
รังสีเทคนิค	11	5
นักกายภาพบำบัด	7	3
รวม	508	217

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นฝ่ายแพทย์ และหอผู้ป่วยพยาบาล

บุคลากรทางการแพทย์	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
แพทย์		
ฝ่ายอายุกรรม	22	9
ฝ่ายศัลยกรรม	20	8
ฝ่ายสูติ-นรีเวชกรรม	9	4
ฝ่ายกุมารเวชกรรม	10	4
ฝ่ายศัลยกรรมกระดูกและข้อ	12	5
ฝ่ายจักษุ โสต ศอ นาสิก ลาริงซ์	5	2
ฝ่ายผู้ป่วยนอกและอุบัติเหตุ	2	1
ฝ่ายวิสัญญี	2	1
ฝ่ายรังสีวิทยา	2	1
ฝ่ายเวชกรรมฟื้นฟู	1	1
ฝ่ายพยาธิวิทยากายวิภาค	1	1
งานเวชศาสตร์ครอบครัว	4	1
รวม	90	38

ตารางที่ 2 (ต่อ)

บุคลากรทางการแพทย์	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
พยาบาล		
สำนักงานฝ่ายการพยาบาล	45	19
ฝ่ายผู้ป่วยนอกและอุบัติเหตุ	19	8
หน่วยสุศึกษา	2	1
หอผู้ป่วยฉุกเฉิน (ER)	28	12
หอผู้ป่วยอาการหนัก (ICU)	23	9
หอผู้ป่วยผ่าตัด (OR)	20	9
หอผู้ป่วยบริบาลทารกแรกเกิด (NR)	13	6
หอผู้ป่วยคลอด (DR)	16	7
หอผู้ป่วยมอ.3	13	6
หอผู้ป่วยมอ.4 ก	10	4
หอผู้ป่วยมอ.4 ญ	15	6
หอผู้ป่วยมอ.5	12	5
หอผู้ป่วยมอ.6	12	5
หอผู้ป่วยมอ.7	10	4
หอผู้ป่วยหน่วยไตเทียมและหน่วยไฟไหม้ น้ำร้อนลวก	11	5
หอผู้ป่วยสก.3	18	8
หอผู้ป่วยสก.4	17	7
หอผู้ป่วยสก.5	11	5
หอผู้ป่วยเมธา 1-3 (2)	18	8
หอผู้ป่วยบต.1	11	5
หอผู้ป่วยบต.2	11	5
หอผู้ป่วยบต.3	12	5
หอผู้ป่วยสว่างฯ	10	4
หน่วยจ่ายกลาง	2	1
หน่วยรับบริจาคโลหิต	5	2
รวม	364	156

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยทำการศึกษาและรวบรวมเนื้อหาเกี่ยวกับการรับรองคุณภาพมาตรฐานโรงพยาบาล จากหนังสือ เอกสาร ตำราต่าง ๆ แล้วนำความรู้ที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถามความสามารถและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงพยาบาล ครอบคลุมกิจกรรมตามมาตรฐาน Hospital Accreditation (HA) ใน 6 หมวด คือ ความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพ ทรัพยากรและการจัดการทรัพยากร กระบวนการคุณภาพ การรักษามาตรฐานและจริยธรรมวิชาชีพ สิทธิผู้ป่วยและจริยธรรมองค์กร การดูแลรักษาผู้ป่วย แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจข้อมูลส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) มีจำนวนทั้งสิ้น 3 ข้อ ประกอบด้วย เพศ สถานภาพสมรส ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความสามารถในการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงพยาบาล Hospital Accreditation (HA) จำนวน 50 ข้อ โดยแบ่งเป็น

ความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพ	จำนวน 8 ข้อ
ทรัพยากรและการจัดการทรัพยากร	จำนวน 10 ข้อ
กระบวนการคุณภาพ	จำนวน 8 ข้อ
การรักษามาตรฐานและจริยธรรมวิชาชีพ	จำนวน 8 ข้อ
สิทธิผู้ป่วยและจริยธรรมองค์กร	จำนวน 7 ข้อ
การดูแลรักษาผู้ป่วย	จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงพยาบาล Hospital Accreditation (HA) มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ซึ่งครอบคลุมถึงด้านความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพ ทรัพยากรและการจัดการทรัพยากร กระบวนการคุณภาพ การรักษามาตรฐานและจริยธรรมวิชาชีพ สิทธิผู้ป่วยและจริยธรรมองค์กร การดูแลรักษาผู้ป่วย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการรับรองมาตรฐานโรงพยาบาล และความสามารถในการดำเนินงานของบุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา จากเอกสารและตำราทั้งในและต่างประเทศ

2. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรองคุณภาพมาตรฐานโรงพยาบาล

3. กำหนดขอบเขตการศึกษาครั้งนี้ โดยแบ่งเป็นปัจจัยด้านตัวบุคคล กับความสามารถและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงพยาบาล Hospital Accreditation (HA) ดังนี้

3.1 ปัจจัยด้านตัวบุคคลได้แก่

3.1.1 เพศ

3.1.2 สถานภาพสมรส

3.1.3 ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

3.2 ความสามารถและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงพยาบาล Hospital Accreditation (HA) โดยประเมินจาก

3.2.1 ความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพ

3.2.2 ทรัพยากรและการจัดการทรัพยากร

3.2.3 กระบวนการคุณภาพ

3.2.4 การรักษามาตรฐานและจริยธรรมวิชาชีพ

3.2.5 สิทธิผู้ป่วยและจริยธรรมองค์กร

3.2.6 การดูแลรักษาผู้ป่วย

3.3 แนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงพยาบาล Hospital Accreditation (HA) ซึ่งกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นแต่ละข้อได้ มากกว่า 1 รายการ โดยคิดเป็นความถี่ ร้อยละ และจัดลำดับ

4. นำแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลต่าง ๆ ทั้งหมด มาสร้างแบบสอบถามความสามารถในการดำเนินงานเพื่อการรับรองมาตรฐานโรงพยาบาล ให้ครอบคลุมเนื้อหา กิจกรรม และวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การหาคุณภาพเครื่องมือ ซึ่งการหาคุณภาพของแบบสอบถามในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แยกออกเป็น การหาความเที่ยงตรง การทดสอบค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่น

1. ความเที่ยงตรง (Validity) การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาดำเนินการดังนี้

1.1 เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่อประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไขเพื่อความถูกต้อง

1.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง และความถูกต้องของเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ อันประกอบด้วย

1. ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์	อาจารย์ประจำภาควิชา บริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ดร.สมโภชน์ เอนกสุข	อาจารย์ประจำภาควิชา ศึกษาศาสตร์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3. นายแพทย์จุฑา อุดพิชญ์สกุล	ผู้อำนวยการ โรงพยาบาล
สมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา
4. นายแพทย์สมเกียรติ ธรรมปรีชาไว	หัวหน้าฝ่ายวิชาการ / ผู้จัดการศูนย์
พัฒนาคุณภาพ โรงพยาบาล
สมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา
5. นางรัชยา โพธิ์ชัย	ผู้ช่วยผู้จัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพ
โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี
ณ ศรีราชา

1.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นขั้นสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้ต่อไป

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) การหาค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วนี้ไปทดลองกับบุคลากรทางการแพทย์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) พบว่าค่าอำนาจจำแนกมีค่าอยู่ระหว่าง .25 - .81

2.2 นำแบบสอบถามจากข้อ 2.1 มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 ; pp. 202-204) : มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา เพื่อขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูล
2. นำแบบสอบถามจำนวน 217 ฉบับ เก็บรวบรวมข้อมูลกับบุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา โดยเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 16-20 กุมภาพันธ์ 2547
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด 217 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำกับข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัส ให้คะแนนน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows
2. นำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดประสงค์ที่ต้องการวิจัยต่อไป
เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามและการแปลความหมายของคะแนนที่กำหนดไว้
ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มีความสามารถในการปฏิบัติมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มีความสามารถในการปฏิบัติมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีความสามารถในการปฏิบัติปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีความสามารถในการปฏิบัติน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีความสามารถในการปฏิบัติน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับความสามารถและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงพยาบาล Hospital Accreditation (HA) โดยนำ

ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24)

- คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึงมีความสามารถในการดำเนินงานในระดับมากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึงมีความสามารถในการดำเนินงานในระดับมาก
- คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึงมีความสามารถในการดำเนินงานในระดับปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึงมีความสามารถในการดำเนินงานในระดับน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึงมีความสามารถในการดำเนินงานในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และการหาความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่อวิเคราะห์หาระดับความสามารถในการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงพยาบาล Hospital Accreditation (HA)
2. หาความแตกต่างความสามารถในการดำเนินงานเพื่อการรับรองมาตรฐานโรงพยาบาลจำแนกตามเพศ สถานภาพสมรส และระยะเวลาการปฏิบัติงาน จากการทดสอบค่าที (T-test)
3. การวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการดำเนินการตามมาตรฐานโรงพยาบาล ใช้การแจกแจงความถี่นำเสนอเป็นคำร้อยละ